

Předběžný návrh koncepce kotle a přípravy paliva

- Podle zadaných parametrů se volí typ parního generátoru (výparníku)
 - s přirozeným oběhem,
 - nucenou nebo superponovanou cirkulací
 - průtočný.
- Zvolí se uspořádání kotle a sestaví se tepelné schéma, které určuje
 - posloupnost řazení výhřevných ploch
 - umístění výhřevných ploch po délce traktu spalin
 - rozdělení tepla na jednotlivé plochy
 - volbu teploty ohřátí vzduchu
- Volba schématu závisí na mnoha faktorech :
 - na druhu a vlastnostech paliva
 - na parametrech páry
 - na typu kotle
 - na způsobu regulace teploty páry a dalších

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

1

Vliv paliva na konstrukční provedení kotle

Typ spalovacího zařízení je určen

- zadáním druhu a vlastností paliva
- výkonem kotelní jednotky.

Při spalování pevných paliv přicházejí v úvahu tři technologie spalování :

- roštové – ve vrstvě
- práškové, jinak též prostorové – palivo vyhořívá v letu
- fluidní – ve vznosu

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

2

Vliv paliva na volbu spalovacího zařízení

- Na malé výkony $M_{pp} \leq 12$ t/h se používají kotle roštové nebo se stacionární fluidní vrstvou.
- U středních výkonů $M_{pp} = 12 \div 75$ t/h jsou možné všechny způsoby spalování, přičemž rozhodující jsou vlastnosti paliva.
- Pro výkony nad $M_{pp} = 150$ t/h lze použít kotle s cirkulující fluidní vrstvou nebo práškové

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

3

Vliv paliva na řešení palivového hospodářství

Zvolený druh paliva předurčuje i koncepci vnitřního palivového hospodářství zdroje.

- při spalování plynu poměrně jednoznačná (redukční či pojistné a uzavírací armatury).
- při spalování kapalných paliv se volí způsob ohřívání a regulace teploty paliva za účelem snížení viskozity pro atomizaci v hořáku, pokud je třeba (u mazuť až 140 °C).

Při spalování tuhých paliv závisí koncepce palivového hospodářství na způsobu jeho spalování. Palivové hospodářství musí zabezpečovat nejen přísun paliva do kotle, ale i vhodný způsob jeho přípravy pro spalování.

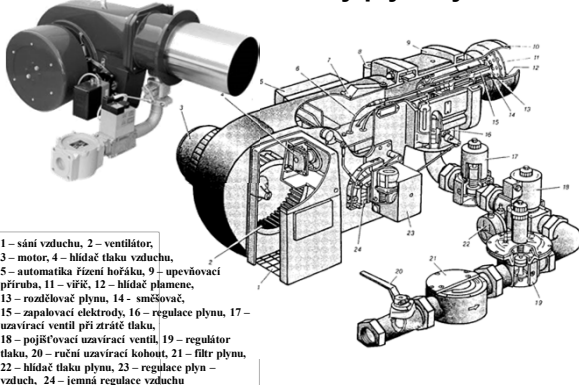
- Při spalování na roštu stačí přípravu paliva provádět tříděním, výjimečně pedsoušením,
- U fluidního způsobu spalování je zapotřebí dodržet požadovanou granulometrii paliva. K tomu obvykle postačí zařadit homogenizační drtič.
- Při spalování paliva ve formě prášku je nutné palivo před spalováním rozemlít a usušit – zvolit vhodný typ mlecího okruhu (přímé foukání nebo pomocný zásobník) a způsob a stupeň sušení paliva.

4.10.2019

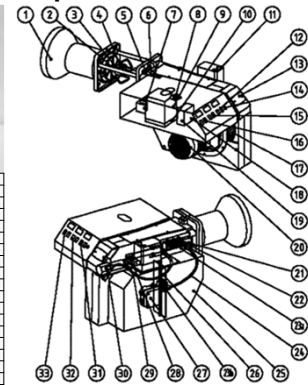
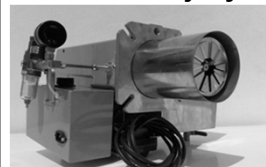
Stavba kotlů - přednáška č. 3

4

Plynová řada a přetlakový plynový hořák

Olejevý hořák pro TOEL

1. Kónická hlava hořáku	19. Tepelná pojistka
2. Vířník	20. Elektromotor
3. Tryska	21. Olejový ventil
4. Držák trysky	22. Zátkovka příruby
5. Zapalovací elektrody	23a. Blok olejových ventilů
6. Zapalovací kabel	23b. Bezpečnostní olej. ventil
7. Zapalovací transformátor	24. Spojovací trubka, spojení čerpadlo - tryška
8. Fotoodpor	25. Programátor
9. Programátor	26. Klapka vzduchu
10. Opeřná deska automatiky	27. Čerpadlo
11. Motorok vzduch. klapky	28. Seřizovací prvek trysek
12. Kontrolka 3. stupně	29. Spojovací trubka, nastavovací zařízení
13. Kryt a průhledítko	30. Nastavovací zařízení
14. Pojistka	31. Seřizovací prvek trysek
15. Kontrolka 2. stupně	32. Spinač II-III
16. Kontrolka 1. stupně	33. Spinač I-III
17. Ventilátorové kolo	33. Spinač I-III
18. Styhač	

Homogenizační drtiče uhlí

čelistový

válcový

kladivový

4.10.2019 7

Mlýny na uhlí pro práškové kotle

ventilátorový

kladkový

4.10.2019 Stavba kotlů - přednáška č. 3 8

Vliv výhřevnosti

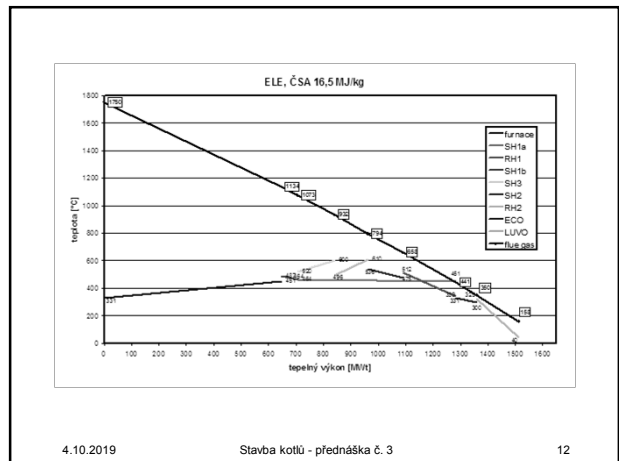
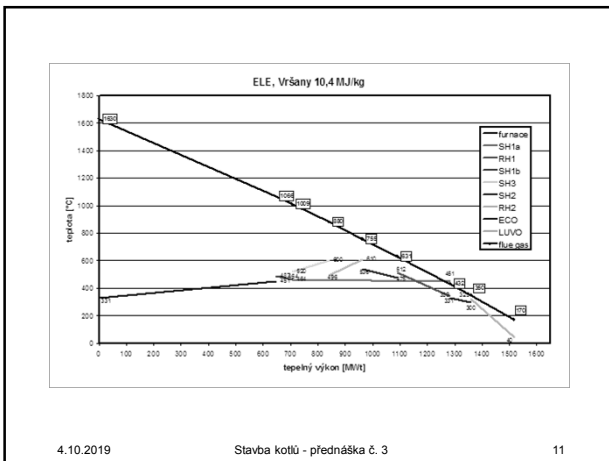
- Výhřevnost je jedním ze základních palivových jakostních znaků
- Často se používá pro hodnocení vlivu paliva na určitý technologický proces.
 - způsobu spalování
 - volbě typu ohniště.
- Rozhoduje

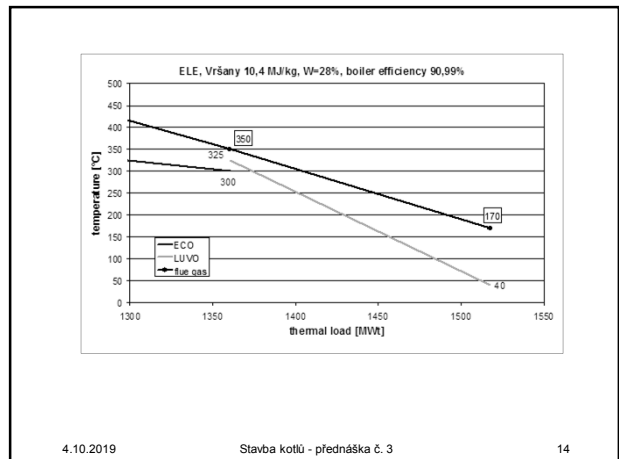
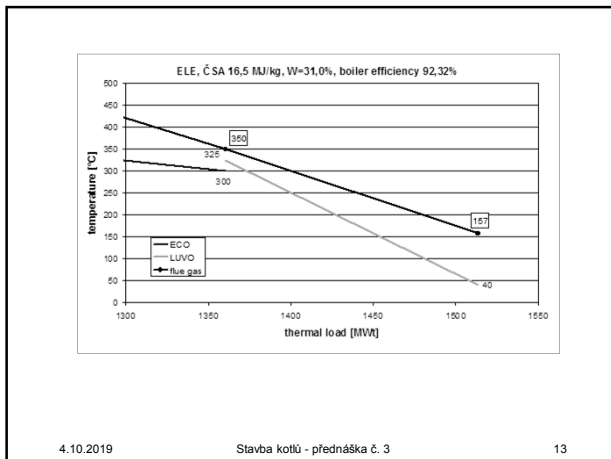
4.10.2019 Stavba kotlů - přednáška č. 3 9

Vliv výhřevnosti

- Výhřevnost paliva má bezprostřední vliv na dimenzování mlýnice, skladování a dopravy paliva,
- Výhřevnost paliva souvisí s obsahem popela a vody v palivu (tedy s obsahem balastu).
- Výhřevnost paliva ovlivňuje provedení tzv. partií za kotlem – EOP a spalínového ventilátoru.
- S výhřevností paliva souvisí i koncepce kotle z hlediska počtu a uspořádání tahů kotle.
- S výhřevností paliva souvisí i návrh tvaru a velikosti ohniště.
 - s klesající výhřevností paliva se snižuje doporučené objemové zatížení ohniště [kW/m³], což vede ke zvětšení měrného obestavěného prostoru [m³/kW].
 - snižuje se i měrné průřezové zatížení ohniště [kW/m²] a zvětšuje se tak potřebný průřez ohniště a tedy i zastavěná plocha.
- Výhřevnost určuje teplotní poměry v SK (teplotu nechlazeného plamene). S jejím poklesem souvisí zmenšení teplotních spádů v kotli.
- U nadkritických bloků s vysokou teplotou napájecí vody pak může být výhřevnost paliva limitující pro stupeň dochlazení spalín a tedy pro dosažitelnou účinnost.

4.10.2019 Stavba kotlů - přednáška č. 3 10

Obsah vody

Obsah vody v palivu patří k základním jakostním znakům paliva a zjišťuje se laboratorním rozbohem vzorku paliva.
 Voda je v palivu vázána různým způsobem :

- Přimíšená voda - se dá z paliva odstranit mechanicky (odstředěním nebo odkapáním) a nepovažuje se za část původního paliva - nezapočítává se do vzorku.
- Voda hrubá - se stanoví jako úbytek hmotnosti vzorku při jeho sušení na vzduchu při teplotě místnosti a relativní vlhkosti vzduchu asi 50%.
- Voda zbytková - je kapilárně vázaná voda, která zůstane ve vzorku po odstranění vody hrubé. Stanoví se z úbytku hmotnosti laboratorního vzorku (vzorek zbavený hrubé vody, se zrněním pod 3 mm) jeho sušením ve vzdušné sušárně při teplotě 105°C až 110°C.
- Voda veškerá - takto se označuje součet vody hrubé a vody zbytkové. Způsoby stanovení obsahu vody jsou předepsány ČSN 44 13 77.
- Voda okludovaná - je malé množství vody vázané na hořlavinu paliva; při rozboru se zahrnuje do obsahu prchavé hořlaviny.
- Voda hydrátová - je krystalová voda minerálů a započítává se do obsahu popeloviny.

4.10.2019 Stavba kotlů - přednáška č. 3 15

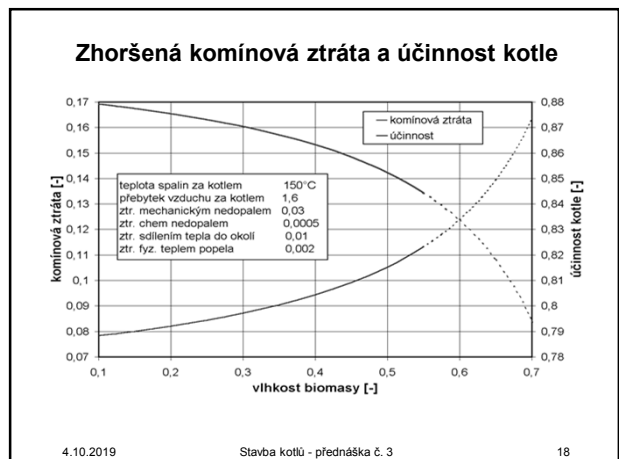
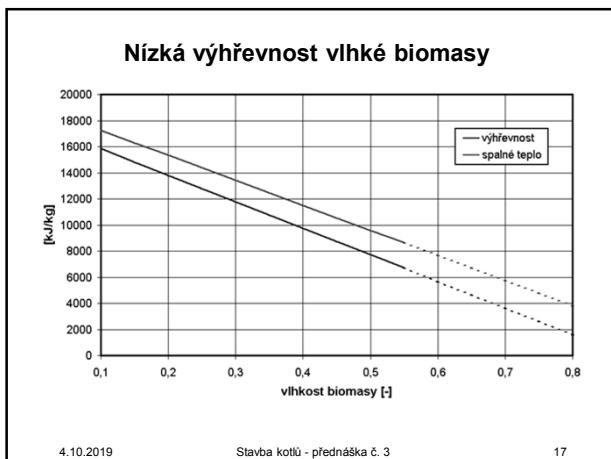
Obsah vody

Vyšší obsah vody v palivu má následující důsledky (kromě uhlí se týká především biomasy) :

- větší množství spalin – musí se zvětšit průřez konvekčního tahu a spalinových kanálů, zvětší se tedy kotel a zastavěná plocha.
- vyšší velikost tzv. vodního ekvivalentu spalin (jinak též tepelné kapacity spalin) – při použití jednostupňového ohříváku vzduchu se dosáhne menší ohřátí vzduchu.

- snižuje se účinnost kotle, protože se zvětšuje kominová ztráta kotle v důsledku většího množství spalin.

4.10.2019 Stavba kotlů - přednáška č. 3 16

Zohlednění obsahu vody v palivu na zařízení pro přípravu paliva a druhu sušícího média

Obsah vody v palivu má vliv na rozhodování o systému zařízení na přípravu paliva a o druhu sušícího média.

- U ohniště s přímým foukáním uhlénohého prášku přímo ovlivňuje volbu použitého typu mlýna.
 - Při sušení vzduchem (např. kroužkový, případně kladkový mlýn, nebo tlukadlový mlýn) se pro větší obsah vody v palivu musí zvýšit teplota vzduchu, což vede ke konstrukci dvoustupňového ohříváku vzduchu i ohříváku vody.
 - Při vysokém obsahu vody v palivu pro sušení nestačí horký vzduch, ale musí se použít horké spaliny
 - nasávají se na konci ohniště.
 - sušení v sestupné sušce.
- Teplota ohřátí vzduchu se obvykle volí v závislosti na druhu paliva, typu mlýnice a technologii spalování.

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

19

Orientační hodnoty teploty ohřátí spalovacího vzduchu

Typ ohniště	Druh paliva	Teplota vzduchu [°C]
Granulační ohniště při uzavřeném mlecím okruhu a sušera vzduchem	Černé uhlí a uhlí s malým obsahem přečavé hořlaviny	300 – 350
	Hnědé uhlí, rašelina	350 – 400
	Břidlice	250 – 300
Výstavňá ohniště při uzavřeném mlecím okruhu a sušera vzduchem	Černé uhlí a uhlí s malým obsahem přečavé hořlaviny	350 – 400
	Hnědé uhlí	300 – 320
Granulační ohniště při uzavřeném mlecím okruhu při sušení spalínami nebo směsí spalín a vzduchu	Hnědé uhlí a lignity	300 – 350*
Výstavňá ohniště při uzavřeném mlecím okruhu při sušení spalínami nebo směsí spalín a vzduchu	Hnědé uhlí	350 – 400*
	Granulační ohniště při otevřeném mlecím okruhu při sušení spalínami	Všechna paliva
Výstavňá ohniště při otevřeném mlecím okruhu při sušení spalínami	Všechna paliva	350 – 400*
Roštové ohniště s pásovým roštem	Hnědé uhlí	200 – 250**
	Černé uhlí	150 – 200***
Oljeová a plynová ohniště	Těžký topný olej, zemní plyn, vysokopeceční plyn	250 – 300
Fluidní ohniště s cirkulující fluidní vrstvou	Všechna paliva	(cca 120 – 200)***

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

20

- Vyšší hodnoty platí pro větší obsah vody v palivu
- Souvisí rovněž s teplotou napájecí vody
- U fluidních ohnišť nelze teplotu ohřátí vzduchu volit jen v závislosti na palivu. Musí se současně přihlížet k tepelné bilanci ohniště a především k požadované reálné dosažitelné hodnotě teploty spalín za kotlem. Při zvolené vysoké teplotě ohřevu spalovacího vzduchu
 - ohřívák vzduchu bude větší,
 - ohřívák vody vyjde menší.
 - musí se zvětšit i potřebný chladicí výkon teplosměnných ploch v ohništi
 - do spalovací komory se musí umístit šotové teplosměnné plochy zapojené buď jako výparník, nebo přehřívák. Tyto plochy jsou dražší a navíc pracují v extrémnějších podmínkách.
- V případě zvolené nízké teploty ohřátí spalovacího vzduchu bude ohřívák vzduchu menší, ale zvětší se ohřívák vody - aby se dosáhlo stejné vychlazení spalín za kotlem. Ohřívák vody pak pracuje v oblasti nevhodných teplot (malý teplotní spád) a jeho plocha je velká.

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

21

Optimální teplota horkého vzduchu

- Z konstrukčního hlediska je vhodnější jednostupňové uspořádání ohříváku vzduchu + sušení spalínami nebo

$$t_{OVZ} = t_{mv} + 40 + 0,7 \cdot (t_k - 120) \quad [^{\circ}\text{C}]$$

- Takto určenou teplotu je třeba zkontrolovat, zda vyhovuje podmínce sušení paliva při maximální vlhkosti paliva.

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

22

Zohlednění obsahu vody v palivu na koncovou teplotu spalín

Palivo	Teplota spalín na výstupu z kotle podle druhu ohniště a paliva [°C]			
	Prákové ohniště	Fluidní ohniště CFBC	Roštové ohniště *1 do 3,3 kg/s	Roštové ohniště *1 nad 3,3 kg/s
Černé nebo hnědé uhlí s obsahem vody W' do 30%	130 – 140	130 – 135	170 – 180	150 – 160
Hnědé uhlí s obsahem vody W' nad 30%	150 – 160	130 – 140	190 – 200	170 – 180

* 1 Dnes se především u kotlů větších výkonů používají nižší hodnoty teploty spalín za kotlem, např. 140 – 150°C. Při napájení kotle odplyněnou vodou 105°C se v případě potřeby provede předehřev napájecí vody v parním bubnu kotle.

Poměrný obsah vody v palivu v původním stavu $w' = \frac{W'}{Q}$	Teplota spalín na výstupu z kotle podle obsahu vody v palivu a teploty napájecí vody [°C]*2		
	150	215 – 245	250 – 265
$w' < 0,7$ (suché uhlí)	110 – 120	120 – 130	130 – 140
$w' = 0,7 - 4,8$ (mokré uhlí)	120 – 130	140 – 150	150 – 160
$w' > 4,8$ (velmi mokré uhlí)	130 – 140	160 – 170	170 – 180

* 2 Hodnoty platí pro přímé foukání nebo uzavřený mlecí okruh. Při otevřeném mlecím okruhu se poměrný obsah vody w' počítá z obsahu vody W' ve vysušeném prášku.

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

23

Teplota rosného bodu spalín

Palivo	Redukovaný obsah siry S_r [kg/MJ]	Rosný bod t_r [°C]
Mazut	0,065	120
Antracitické uhlí	0,086	107
Chudé T-uhlí	0,090	125
Rašelina	0,067	64

$$t_r = t_k + \frac{\beta \cdot \sqrt[3]{S_r}}{1,2266 X_a \cdot A_r} \quad [^{\circ}\text{C}]$$

kde t_k [°C] je teplota sytosti vodní páry při parciální tlaku vodní páry ve spalínách, X_a [-] je poměrný obsah popela,

β [-] se volí $\beta = 195$ pro přebytek vzduchu za ohništěm $\alpha_{20} = 1,20$ a $\beta = 208$ pro $\alpha_{20} = 1,4$ až 1,5.

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

24

Teplota stěny OVZ

$$t_{st} = \frac{\alpha_S \cdot t_S + \alpha_V \cdot t_V}{\alpha_S + \alpha_V} \quad [^{\circ}\text{C}]$$

- opatření pro omezení účinku nízkoteplotní koroze studeného konce OVZ :
 - pokryvání povrchů výhřevných ploch ohříváků vzduchu kyselinovzdornými emaily
 - přehřev vzduchu
 - recirkulací horkého vzduchu
 - cizím zdrojem (obvykle odběrovou parou z turbíny)
 - na teplotu 60 + 90 °C u trubkových ohříváků
 - na 45 + 70 °C u regenerativních ohříváků typu Ljungstroem.

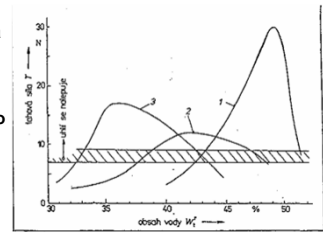
4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

25

Obsah vody

- Obsah vody v palivu má rovněž vliv na provedení tzv. partie za kotlem
 - rozměry odlučovače popílku i kanálů
 - dimenzování spalinového ventilátoru
- S obsahem vody v palivu úzce souvisí i sypaný uhel a lepivost paliva.

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

26

Obsah popela

- patří k základním jakostním znakům paliva
- zjišťuje se laboratorním rozбором vzorku paliva.

Rozlišuje se:

- obsah popela (A)
- obsah popelovin (M) - tj. s minerální částí surového paliva.

Při přeměně popelovin (M) na analytický popel (A), tj. při spalování probíhají reakce, jejichž důsledkem je i změna hmotnosti.

Obsah popelovin (M) se ze zjištěného obsahu popela (A) stanoví přepočtem pomocí popelového faktoru f

$$M = f \cdot A \quad [\text{kg/kg}]$$

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

27

Popelovina

- pochází
 - z anorganických složek vegetace,
 - z minerálů vniklých do usazenin (po jejich vytvoření)
 - vnější popeloviny - určité množství hlušin z nadoží i podloží, které se do uhlí dostanou při těžbě uhlí, čemuž nelze prakticky zabránit.
- Rozhodující vliv na složení a jakost popelovin mají popeloviny epigenetické (sekundární) a popeloviny vnější.
- Číselná hodnota popelového faktoru f je pro česká uhlí
 - f > 1,1,
 - blíže k hodnotě 1,1 leží hodnoty pro černá uhlí,
 - blíže k 1,2 hodnoty pro hnědá uhlí.
 - jiní autoři uvádí rozmezí f = 1,03 až 1,1.
- Mineralogické složení popelovin je velmi různorodé, některé nejdůležitější minerály obsažené v uhlí jsou uvedeny v tabulce.

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

28

Popelovina

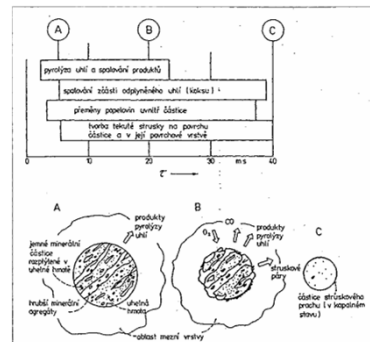
Skupina	Minerál	Chemické složení	Přibližná teplota [°C]	
			rozkladu	tání
Jílové minerály	kaolinit	Al ₂ O ₃ * 2 SiO ₂ * 2 H ₂ O	-	1800
	halloysit	Al ₂ O ₃ * 2 SiO ₂ * 4 H ₂ O	-	-
	Uhlr	K ₂ O * 2 Al ₂ O ₃ * 6 SiO ₂ * 2 H ₂ O	-	1400
	montmorillonit	(Na, Ca) (Mg, Al) ((OH), Si ₄ O ₁₀) * 11 H ₂ O	-	-
Karbonáty	kalzit	CaCO ₃	850	-
	solomit	(Ca, Mg)(CO ₃) ₂	750	-
Sulfidy	siderit	FeCO ₃	500	-
	pyrit, markazit	FeS ₂	265-490	-
Sulfáty	pyrrhotin	Fe ₇ S ₈ * Fe ₂ S ₁₁	700	-
	siderocit	CaSO ₄ * 2 H ₂ O	-	1450
		Na ₂ SO ₄	-	-
		Na ₂ SO ₃	-	-
Oxidy	železná ruda	Fe ₂ O ₃ * H ₂ O	-	-
	hematit	Fe ₂ O ₃	-	1450
	magnetit	Fe ₃ O ₄	-	1540
	diaspor	Al ₂ O ₃ * H ₂ O	-	1750
Halogenidy	cyanit	Al ₂ O ₃ * SiO ₂	-	1750
	halit	NaCl	-	800
Tíse aluminosilikátové minerály	kyrit	KCl	-	770
	pyrit	K, Al, Si ₂ O ₇	-	1450
	bielit	K, Na, Fe, (AlSi ₃ O ₁₀)(OH)	-	1650
apatit	9CaO * 3P ₂ O ₅ * CaF ₂	-	-	

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

29

Model vzniku struskové částice

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

30

Termoplastické vlastnosti popela

Pro experimentální zjišťování termoplastických vlastností popela v podmínkách více či méně simulujících poměry v ohništi kotle byla vyvinuta řada metod pro laboratorní stanovení tzv. charakteristických teplot popela:

- t_A - bod měknutí;
- t_B - bod tání;
- t_C - bod tečení.
- Někdy se určuje ještě teplota sintrace – spékání.

Dnes se používají dvě základní skupiny metod pro laboratorní určení charakteristických teplot popela:

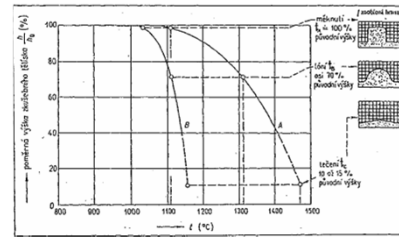
- do první skupiny (a) patří metody založené na sledování deformace volného (nezatíženého) zkušebního popelového tělíska pomocí žárového mikroskopu. Deformace se fotograficky zaznamenává. Sem patří i u nás používaná metoda, která je popsána v normě.
- do druhé skupiny (b) patří metody založené na grafickém záznamu změny výšky zkušebního tělíska zatíženého svisle působící silou. (Metoda, kterou do praxe zavedli Bunte a Baum).

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

31

Charakteristické teploty popela

Vzorek (A) je příklad tzv. dlouhého popela, s velkým intervalem mezi teplotami t_A , t_B . V oblasti těchto teplot popel ještě není plně roztaven, neteče, ale nalepuje se na stěny spalovací komory.

Vzorek (B) představuje tzv. krátký popel, který velice rychle přechází plastickou oblastí ($t_A - t_B$) do taveniny o nízké viskozitě, takže na stěně spalovací komory se vytvoří poměrně tenká vrstva stékající strusky.

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

32

Zohlednění obsahu popela při rozhodování o koncepci kotle a jeho základním návrhu

Množstvím popela v palivu a jeho složení a vlastnosti má vliv na

- činnost kotle
- koncepci a dimenzování mlýnice, zařízení pro skladování a dopravu paliva (tzv. vnitřní zauhlování).
- návrh systému odvodu strusky (popela) ze spalovací komory.

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

33

Vliv složení uhlí na výslednou účinnost bloku

!!! různý obsah vody a popela !!!

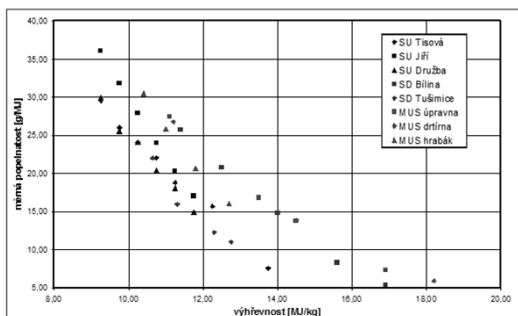
účinnost kotle
vlastní spotřeba

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

34

Popelnatost severočeského hnědého uhlí v závislosti na výhřevnosti

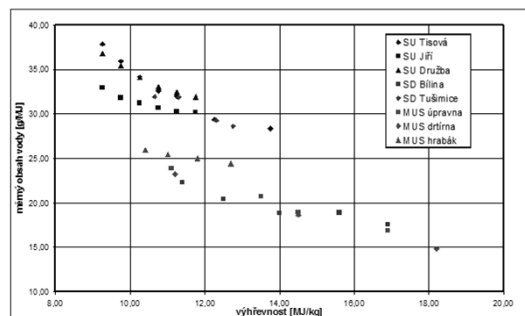

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

35

Obsah vody severočeského hnědého uhlí v závislosti na výhřevnosti

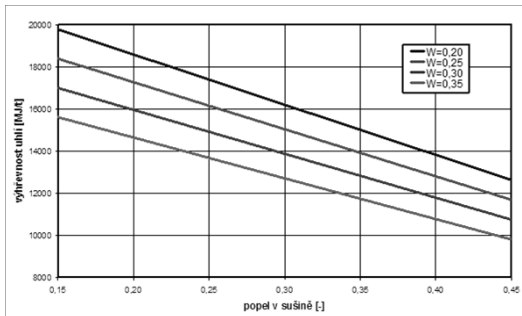

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

36

Závislost výhřevnosti hnědého uhlí na obsahu vody a popela

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

37

Vliv složení uhlí na účinnost kotle

respektován výpočtem změny velikosti

- ztráty citelným teplem spalin (ztráty komínové)
- ztráty mechanickým nedopalem
- ztráty fyzickým teplem tuhých zbytků

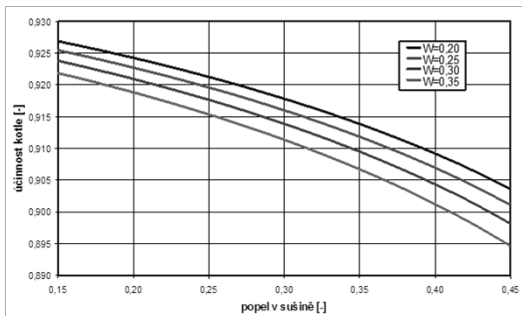
parametr	°C	HU	ČU
teplota spalin za kotlem	135	125	
přebytek vzduchu za kotlem	-	1,3	1,3
ztráta chemickým nedopalem	-	0,0002	0,0002
ztráta sdílením tepla do okolí	-	0,005	0,005
podíl spalitelných látek ve škváře	-	0,1	0,1
podíl spalitelných látek v úletu	-	0,01	0,01

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

38

Závislost účinnosti kotle na obsahu vody a popela v HU

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

39

Účinnost bloku uhelné parní elektrárny

$$\eta_{netto} = \eta_k \eta_p \eta_o \eta_m \eta_g \eta_{tr} \eta_{vs}$$

- kde
- η_k je účinnost kotle
 - η_p účinnost parovodů
 - η_o účinnost reálného tepelného oběhu
 - η_m mechanická účinnost turbíny
 - η_g účinnost generátoru
 - η_{tr} účinnost transformace
 - η_{vs} respektování vlastní spotřeby

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

40

Vliv složení uhlí na vlastní spotřebu kotle

respektován výpočtem změny spotřeby elektřiny

- na dopravu paliva do kotleny
- na mletí uhlí
- na příkon vzduchového a spalinového ventilátoru
- na odlučovány popílku

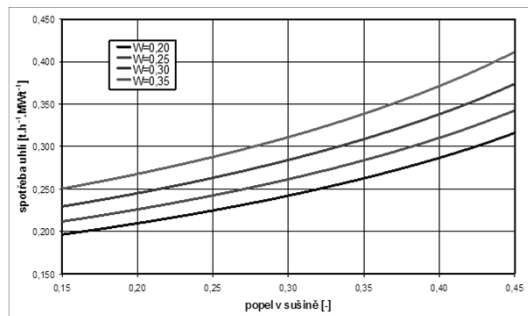
parametr		HU	ČU
průměrná mlecí práce	kWh/t	12,2	16,7
pracovní přetlak vzduchového ventilátoru	kPa	3	3
pracovní přetlak kouřového ventilátoru	kPa	3,5	3,5
účinnost ventilátorů	-	0,7	0,7

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

41

Závislost spotřeby HU na obsahu vody a popela

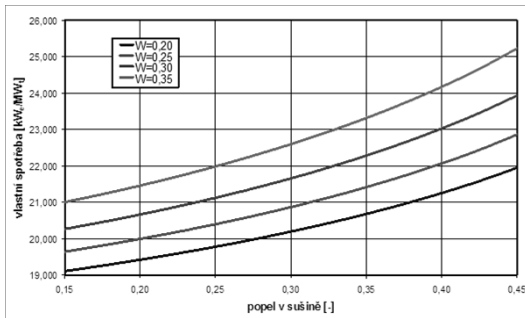

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

42

Závislost vlastní spotřeby kotle na obsahu vody a popela v HU

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

43

Vliv popela na dimenzování MO a trasy TZ

	úhleté množství re zpět	MJ/kg	10,5	10,8	11,0	12,5	13
			spotřeba uhlí	t/h	487,66	473,23	464,08
změna spotřeby uhlí	0, 1, 2,	t/h	96,09	81,66	72,51	0,00	0,00
		%	24,54	20,85	18,52	0,00	0,00
	3	%			13,49	0,00	
Produkce TZ							
obsah popela v uhlí			0,3542	0,3427	0,3350	0,2383	0,2232
produkce škváry			17,27	16,22	15,54	9,74	8,74
změna produkce škváry	0, 1, 2,	t/h	8,53	7,48	6,80	0,00	0,00
		%	97,63	85,53	77,86	0,00	0,00
	3	%			5,80	0,00	
produkce popílku			146,82	137,83	132,13	82,83	74,29
změna produkce popílku	0, 1, 2,	t/h	72,53	63,54	57,84	0,00	0,00
		%	97,63	85,53	77,86	0,00	0,00
	3	%			49,30	0,00	
					59,51	0,00	

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

44

Popelová bilance

	Odhazště	Uhlí	Zrnná [mm]	Podíl zrn pod 2 mm	Podíl popela [·] ¹⁰⁰	
					ve škváře X ₂	v úletu X ₃
Rohňové	s pásovým roštěm	hnědé	0 + 30	0,25	0,74	0,06
		černé	0 + 25	0,20	0,77	0,05
	s přesuvným roštěm	hnědé	0 + 30	0,3 + 0,4	0,62	0 + 0,06**
		černé	0 + 25	0,4	0,66	0 + 0,06**
	s vstavným roštěm	hnědé	0 + 30	0,3 + 0,4	0,60	0,03
		černé	0 + 30	0,40	0,68	-
Gruntážní	s polzarováním trubnatý a středoběžný mlýn			0,08	-	
						0,87
	s ventilátorovými mlýny dvoutahová komora			0,15	-	
				0,20	-	
Fluidní	osada			0,10	-	
						0,85
	jednosťatorové		0,40 + 0,35	-	0,50 + 0,35	
			0,50 + 0,40	-	0,40 + 0,50	
	dvousťatorové		0,80 + 0,75	-	0,10 + 0,15	
			0,75 + 0,70	-	0,15 + 0,20	
	cyklonové s vestavbou vertikální cyklonové bez vestavby				0,60 + 0,50	0,05
					0,30 + 0,40	
s stacionární vrstvou s cirkulující vrstvou				0,30 + 0,60	-	
					0,45 + 0,70	

4.10.2019

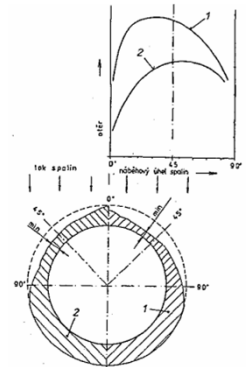
Stavba kotlů - přednáška č. 3

45

uspořádání druhého tahu kotle

tuhé částice unášené spalinami způsobují mechanický otěr, který při současném působení koroze ze strany spalin vede k úbytku materiálu stěny teplosměnných ploch kotle.
Při tom hovoříme o

- abrazi - relativně rovnoměrný, nepříliš hluboký a plošný otěr,
- erozi - místní (nerovnoměrné) opotřebení materiálu do značné hloubky

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

46

Ochrana trubek EKA před abrazí

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

47

- tvorba popílkových nánosů (uplatňuje se i vliv chemického složení popela)
- provedení tzv. partií za kotle
- sdílení tepla v ohništi kotle - s chemickým složením, fyzikálními a chemickými vlastnostmi, jakož i s termoplastickými vlastnostmi popela souvisí zejména
 - volba typu ohniště pro spalování uhlého prášku.
 - tvorba struskových nánosů - podle způsobu vzniku mohou být nánosy dvojího druhu:
 - popílkové - na konvekčních plochách
 - struskové - což jsou pevně lpící usazeniny na stěnách ohniště a teplosměnných plochách (některé přehřívačky) vzniklé změknutím nebo částečným roztavením popelovin při vysokých teplotách.
- Podle struktury a způsobu vzniku rozlišujeme dva základní typy struskových nánosů
 - Slitné nánosy, které se tvoří
 - přímo - zachycováním prachových částic v kapalném nebo plastickém stavu a jejich slepováním povrchovou glazurou při nárazu na stěnu
 - jednak nepřímo, z nánosů původně jen stmelného, jehož vnější vrstva se slíne po zvýšení povrchové teploty nánosů nad teplotu měknutí, připravení částic.
 - Stmelené nánosy - jsou typické zejména pro přehřívačky a jsou to tvrdé nánosy s vrstevnatou strukturou

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

48

Struskový nános na deskovém přehříváku

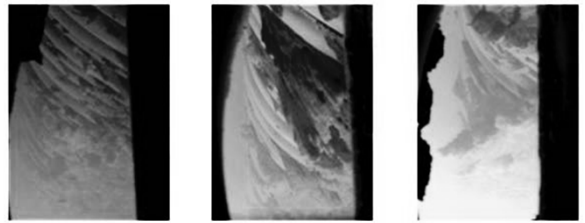

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

49

Postupný růst nánosů na nosu ohniště

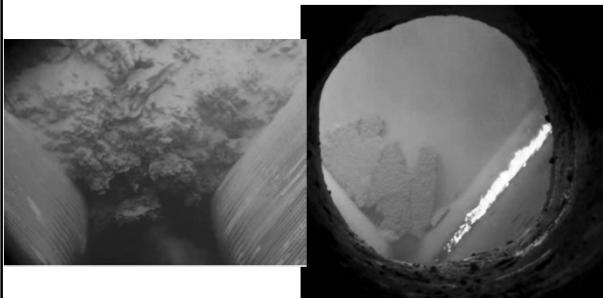

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

50

Zával ve výsypce granulačního ohniště

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

51

Zatruskovaný práškový hořák

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

52

Zanesený výstupní přehřívák

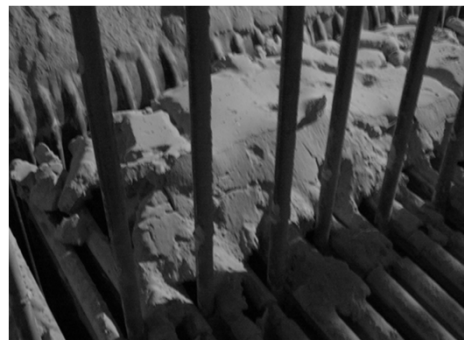

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

53

Popílkový nános v obratu nad 2. tahem

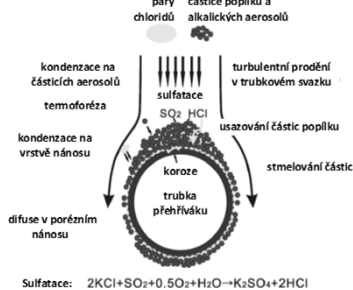
4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

54

Vliv spalování biomasy na zanášení kotle

- rostlinná biomasa obsahuje vysoký podíl nízkotavitelných alkalických sloučenin – typicky KCl, NaCl
- při spalování se odpaří a kondenzují na výhřevných plochách při 800 až 650 °C
- uplatňují se 4 základní mechanismy tvorby nánosů:
 - mechanické usazování částic v důsledku jejich vzájemného zaklíňování
 - kondenzace odpařených anorganických látek
 - termoforéza – pohyb částic aerosolu ve směru teplotního gradientu
 - chemické reakce

55

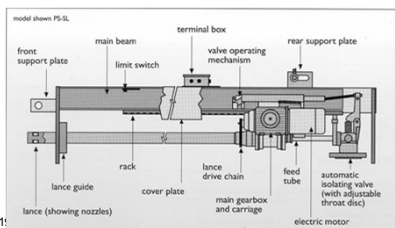
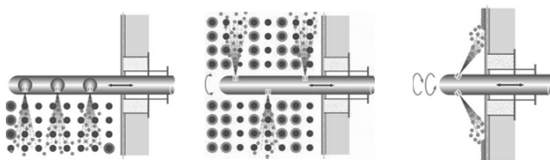
Vliv spalování biomasy na zanášení kotle

- intenzivní zanášení výhřevných ploch je pozorováno při spalování slámy a travin
- nánosy rostou poměrně rychle ve směru proti proudění spalin
- zpočátku jsou syneké a při odpařování ofukování
- časem může dojít k jejich stmelování

56

Ofukovače

4.10.2011

57

Teuneův index (K_T)

sklonu paliva k tvoření struskových nánosů

$$K_T = \frac{SiO_2 + Al_2O_3}{Fe_2O_3 + CaO + MgO}$$

Charakteristika	K_T [-]	Teplota tečení t_C [°C]
lehce tavitelné	< 2,4	< 1 150
středně tavitelné	2,4 až 4,5	1 150 až 1 400
těžce tavitelné	>4,5	> 1400

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

58

Index Babcock Wilcock

● pro tvorbu struskových nánosů

$$R_S = \frac{B}{A} \cdot S^d$$

kyselé oxidy

$$A = SiO_2 + Al_2O_3 + TiO_2$$

● pro tvorbu popílkových nánosů

$$R_P = \frac{B}{A} \cdot Na_2O$$

zásadité oxidy

$$B = Fe_2O_3 + CaO + MgO + Na_2O + K_2O$$

● kde S_d je síra v sušině v hmotnostních [%]

Náchylnost popela k tvorbě nánosů	Struskových (v ohništi) R_S	Popílkových (konvekční tah) R_P
slabá	<0,6	<0,2
střední	0,6 až 2,0	0,2 až 0,5
velká	2,0 až 2,6	0,5 až 1,0
velmi velká	>2,6	>1,0

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

59

Zohlednění obsahu popela při rozhodování o koncepci kotle a jeho základním návrhu

- *korozivní teplosměnných ploch na straně spalin*
- *stabilita hoření v ohništi práškového kotle*

4.10.2019

Stavba kotlů - přednáška č. 3

60